

ΕΣΠΑ 2007-13\Ε.Π. Ε&ΔΒΜ\Α.Π. 1-2-3

«Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών στις 8 Π.Σ., 3 Π.Σ.Εξ., 2 Π.Σ.Εισ.»

Με συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε. Κ. Τ.)

ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

www.epimorfosi.edu.gr

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

(Σχέδια Μαθήματος, Εκπαιδευτικά Σενάρια)

Η παρούσα πρόταση υποβάλλεται σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 3614/08-09-2010 Πρόσκληση και υπό τους όρους που αναφέρονται εκεί.

1) ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

1.1 Τίτλος Διδακτικής Πρακτικής

Ο Ελληνισμός της Διασποράς

1.2 Δημιουργός/-οι

Όνοματεπώνυμο: Γρηγόρης Φιλιππιάδης

Πατρώνυμο: Σωκράτης

Ιδιότητα: Εκπαιδευτικός Σχολικός Σύμβουλος Στέλεχος Διοίκησης

Στοιχεία Οργανικής Θέσης: 11° 12/Θ Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Αλεξ. Σβώλου 32, 546 22 Θεσσαλονίκη

E-mail: gfilip@sch.gr ή gfilip@gmail.com

Δικτυακός τόπος / blog: http://users.sch.gr/gfilip

Η συγκεκριμένη Διδακτική Πρακτική έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο κάποιου εκπαιδευτικού προγράμματος;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, να αναφέρετε την ονομασία του: -----

Ιστοσελίδα / blog:

1.3 Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές

Γνωστικό/-ά αντικείμενο/-α της Διδακτικής Πρακτικής: Γεωγραφία Ε΄ Δημοτικού, Ιστορία, Γλώσσα

Ιδιαίτερη Περιοχή του γνωστικού αντικείμενου (π.χ. ενότητα 'κλάσματα').

Ενότητα: «Ο Ελληνισμός της Διασποράς»

Συμβατότητα με το ΑΠΣ & το ΔΕΠΣ.

Ο κεντρικός άξονας του θέματος εντάσσεται στην ενότητα Δ΄ του ΑΠΣ Γεωγραφίας της Ε΄ τάξης με θέμα: «Ελληνισμός εκτός συνόρων» και καλύπτει πλήρως την υποενότητα «ο Ελληνισμός της Διασποράς».

Η εμπλοκή του μαθητή με την εφαρμογή που υποστηρίζει τη συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση τον στρέφει στη σύνδεση γεωγραφικών δεδομένων και ιστορικών γεγονότων, άρα στη βαθύτερη κατανόηση τόσο της Γεωγραφίας όσο και της Ιστορίας, υλοποιώντας βασικούς στόχους του ΔΕΠΣ.

1.4 Βαθμίδα Εκπαίδευσης / Τάξεις στις οποίες το εφαρμόσατε

Βαθμίδα εκπαίδευσης στην οποία αφορά η Διδακτική Πρακτική:

Πρωτοβάθμια

Δευτεροβάθμια

Τάξη ή τάξεις στις οποίες το εφαρμόσατε Ε΄ Δημοτικού

Υπήρξε συνεργασία τάξεων του ίδιου σχολείου ή συνεργασία τάξεων διαφορετικών σχολείων;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, να αναφερθούν τα συνεργαζόμενα σχολεία/τάξεις.

.....
.....

1.5 Είδος Διδακτικής Πρακτικής

Σημειώστε αυτό / αυτά που κρίνετε ότι ανταποκρίνονται καλύτερα στην πρότασή σας:

1. Σχέδιο Μαθήματος (σχέδιο για διδασκαλία 45' ή λιγότερο ή διδακτικό δώρο).
2. Ακολουθία Σχεδίων Μαθήματος με μεγαλύτερη διάρκεια (Σενάριο Διδασκαλίας).
3. Ολοκληρωμένη παιδαγωγική δραστηριότητα στη σχολική τάξη.
4. Επιτυχημένο project που υλοποιήθηκε στη διάρκεια του σχολικού έτους.
5. Λειτουργικός τρόπος υπέρβασης των δυσκολιών του αναλυτικού προγράμματος.
6. Εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε σε κάποιο διδακτικό αντικείμενο ή σε κάποια δράση.
7. Επιτυχημένο παράδειγμα συνεργατικής διδασκαλίας στο σχολείο.
8. Αποδοτική περίπτωση ευρύτερης συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων.
9. Πρακτική λειτουργικής συνεργασίας με τους γονείς / κηδεμόνες των μαθητών ή την τοπική κοινωνία.
10. Πρακτική αποδοτικής αντιμετώπισης και διαχείρισης προβληματικών καταστάσεων και κρίσεων στο σχολείο ή στην τάξη.
11. Καλές Πρακτικές με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών ή την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας (συνεργασία με άλλες τάξεις / με άλλα σχολεία).
12. Άλλο

1.6 Σκοπός & Στόχοι της Διδακτικής Πρακτικής

Γενικός σκοπός του παρόντος σεναρίου είναι οι μαθητές:

- να παρατηρούν και στα πλαίσια του δυνατού να ερμηνεύουν τη διασπορά του ελληνισμού ανά τον κόσμο.
- να γνωρίζουν του ακατάληπτους δεσμούς του απόδημου Ελληνισμού με τη μητέρα Ελλάδα και την προσφορά του σ' αυτήν.

Ως προς το γνωστικό αντικείμενο στόχος είναι οι μαθητές να γίνουν ικανοί:

- να εντάσσουν τους Έλληνες της διασποράς στο σύγχρονο ελληνισμό.
- να ερμηνεύουν τη διασπορά του ελληνισμού στον κόσμο.
- να επισημαίνουν τα κοινά στοιχεία του ελληνισμού (γλώσσα, ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία, ήθη, έθιμα και παραδόσεις).
- να αναγνωρίζουν τους δεσμούς των Ελλήνων της διασποράς με την πατρίδα και την προσφορά τους σ' αυτήν.

Επίσης δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να χρησιμοποιήσουν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις ώστε να αξιολογήσουν οι ίδιοι στοιχεία της ζωής Ελλήνων της Διασποράς με στόχο να απαντήσουν στο βασικό ερώτημα του μαθήματος, αν υφίστανται δηλαδή οι ακατάληπτοι δεσμοί του Ελληνισμού με τη μητέρα Ελλάδα.

Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία οι μαθητές γίνονται ικανοί να συνεργάζονται σε μικρές ομάδες.

Στο παρόν διδακτικό σενάριο αξιοποιείται η διαδικτυακή εφαρμογή «Ο Ελληνισμός της

Διασποράς» που βρίσκεται στη διεύθυνση <http://users.sch.gr/grfilip/diaspora/> Ειδικότερα γίνεται χρήση του φυλλομετρητή και παρέχεται η δυνατότητα επίσκεψης επιλεγμένων ιστοσελίδων.

1.7 Εκτιμώμενη διάρκεια

- Για την ολοκλήρωση του διδακτικού σεναρίου προβλέπονται δύο συνεχόμενες διδακτικές ώρες (90 λεπτά).

2) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

2.1 Γενική Περιγραφή Διδακτικής Πρακτικής

Το διδακτικό πλαίσιο αξιοποίησης της εφαρμογής ακολουθεί μαθητοκεντρικά πρότυπα διδασκαλίας.

Με αφετηρία τους στόχους της ενότητας, το κεντρικό θέμα της ανάγεται σε πρόβλημα το οποίο καλούνται να λύσουν οι μαθητές με εργασίες και δραστηριότητες.

Αυτές περιέχουν τα στοιχεία εκείνα που λαμβάνουν υπόψη τους τις ανάγκες των μαθητών. Δεν είναι αποκομμένες από την καθημερινή ζωή των παιδιών και ανταποκρίνονται στο επίπεδο ανάπτυξής τους προάγοντάς το παράλληλα. Λαμβάνουν υπόψη τους τις εμπειρίες των μαθητών και των μαθητριών και τις αξιοποιούν στη διαδικασία της μάθησης.

Η θεματολογία που πραγματεύεται το λογισμικό, το οποίο καλούνται να αξιοποιήσουν με τα φύλλα εργασίας, αφορά σε ένα σύνθετο ζήτημα, τον ελληνισμό της διασποράς, που παρουσιάζεται με πολλές πτυχές και που με την κατάλληλη διδακτική προσέγγιση μπορεί να αναδειχθεί σε ένα σύνθετο πρόβλημα. Η παροχή στο χρήστη υλικού που δημιουργήθηκε από τους ίδιους τους Έλληνες μετανάστες του δίνει τη δυνατότητα να μελετήσει το θέμα άμεσα συνδεδεμένο με τον πραγματικό κόσμο. Το ίδιο το θέμα δίνεται προς μελέτη καταμετρημένο σε δευτερεύοντα θέματα (ιστορία, γεωγραφική κατανομή, η ζωή του Έλληνα μετανάστη σήμερα) παρέχοντας τη δυνατότητα στο μαθητή να το εξετάσει από πολλές οπτικές γωνίες. Ο ανοιχτός χαρακτήρας της εφαρμογής αφήνει τον εκπαιδευτικό ελεύθερο να δώσει, με τις κατάλληλες διδακτικές ενέργειες, τη δυνατότητα στους μαθητές για έκφραση και αναστοχασμό. Τέλος προσφέρει ένα περιβάλλον που μπορεί να στηρίξει τη συνεργατική δράση των μαθητών και των μαθητριών.

Το μάθημα εξελίσσεται σε οκτώ φάσεις στην πλειοψηφία των οποίων αξιοποιείται και η εφαρμογή παράλληλα με άλλα μέσα (χάρτες, πίνακας, διαφάνειες με ανακλαστικό προβολέα, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας, λεξικά):

Επιλογή του θέματος και σύνδεση με τις εμπειρίες των μαθητών

Γίνεται εισαγωγή του θέματος «ο ελληνισμός της διασποράς» στο μάθημα. Καταγράφονται οι προηγούμενες γνώσεις και οι προσωπικές εμπειρίες των μαθητών για τους Έλληνες της διασποράς (συγγενείς, γνωστοί κλπ. που ζουν σε άλλες χώρες). Οι μαθητές εκφράζουν αυθόρμητα ερμηνείες του φαινομένου της ελληνικής μετανάστευσης. Στη συνέχεια τίθενται τα βασικά ερωτήματα της ενότητας: Για ποιους λόγους οι Έλληνες μετανάστευσαν σε άλλες χώρες και κατά πόσο οι Έλληνες μετανάστες παραμένουν σήμερα Έλληνες;

Καθορισμός των στόχων του μαθήματος.

Με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού καθορίζονται και καταγράφονται οι προαναφερθέντες στόχοι του μαθήματος και η σημασία της επίτευξής τους για τους μαθητές.

Καταγραφή των ερωτημάτων και συμφωνία για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί για την επίλυση του προβλήματος.

Μετά από συζήτηση στην τάξη καθορίζονται και καταγράφονται τα ερωτήματα που

πρέπει να απαντηθούν για την επίτευξη των στόχων.

- Η μετανάστευση των Ελλήνων είναι παλιό ή νέο φαινόμενο;
- Ποιες οι αιτίες της μετανάστευσης;
- Σε ποιες χώρες του κόσμου μετανάστευσαν οι Έλληνες κατά το παρελθόν;
- Ποια είναι η πληθυσμιακή κατανομή των Ελλήνων μεταναστών σήμερα;
- Παραμένουν οι Έλληνες της διασποράς Έλληνες;

Στη φάση αυτή καθορίζεται και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί (χωρισμός σε ομάδες κλπ.).

Καθορισμός και επεξεργασία του υλικού που θα βοηθήσει στην απάντηση των ερωτημάτων.

Παρουσιάζεται η διαδικτυακή εφαρμογή «ο Ελληνισμός της Διασποράς» και οι δυνατότητες που προσφέρει για την επίλυση του προβλήματος. Παράλληλα παρουσιάζεται και η εφαρμογή “Real Audio Player”, μέσω της οποίας μπορεί να αξιοποιηθεί μέρος του οπτικοακουστικού υλικού.

Καθορίζονται και καταγράφονται τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αναλυθεί η σύγχρονη ζωή των Ελλήνων μεταναστών για να διαπιστωθεί αν παραμένουν Έλληνες. Γλώσσα, έθιμα, παραδόσεις, θρησκεία, δεσμοί με την πατρίδα είναι μερικά από αυτά.

Δίδεται το πρώτο φύλλο εργασίας που βοηθά τους μαθητές στην καταγραφή των αποτελεσμάτων της ανάλυσης που θα κάνουν.

Επίλυση του προβλήματος.

Οι μαθητές εργάζονται σε μικρές ομάδες (3-4 ατόμων) και προσπαθούν αξιοποιώντας τη διαδικτυακή εφαρμογή να απαντήσουν στα ερωτήματα, ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασίας. Πλοηγούνται μόνοι τους στα περιεχόμενά της και όπου χρειαστεί ζητούν τη βοήθεια του δασκάλου τους.

Για να απαντήσουν στα τρία πρώτα ερωτήματα που έθεσαν, επισκέπτονται την ενότητα της «ιστορίας» και επιλέγουν τις χρονικές περιόδους που επιθυμούν ή που έχουν προηγουμένως συμφωνήσει να επεξεργαστούν. Μελετούν τα ιστορικά γεγονότα κάθε περιόδου και καταγράφουν τους λόγους που οδήγησαν τους Έλληνες να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους καθώς και τις χώρες στις οποίες μετανάστευσαν. Παράλληλα χρωματίζουν τις χώρες αυτές στο λευκό παγκόσμιο χάρτη που υπάρχει στο φύλλο εργασίας.

Στη συνέχεια επισκέπτονται την ενότητα που παρουσιάζει τη σύγχρονη πληθυσμιακή κατανομή των Ελλήνων μεταναστών και αξιολογώντας τα στοιχεία που βρίσκουν σ’ αυτή συμπληρώνουν ένα πίνακα με τις 10 πρώτες χώρες του κόσμου στις οποίες ζουν σήμερα οι περισσότεροι Έλληνες μετανάστες. Συγκρίνουν τα στοιχεία του χάρτη που χρωμάτισαν με αυτά του πίνακα που συμπλήρωσαν.

Για να απαντήσουν στο ερώτημα του κατά πόσο οι Έλληνες μετανάστες παραμένουν Έλληνες, επισκέπτονται την ενότητα «η ζωή στην ξενιτιά». Από το διαδραστικό παγκόσμιο χάρτη επιλέγουν τη χώρα ή τις χώρες που επιθυμούν και μελετούν τα θέματα που παρουσιάζονται από τη ζωή των Ελλήνων μεταναστών στην κάθε χώρα. Καταγράφουν στο φύλλο εργασίας τις δραστηριότητες των μεταναστών και τα γεγονότα που δείχνουν ότι παραμένουν Έλληνες καθώς και τα κριτήρια που οι δράσεις αυτές δείχνουν ότι πληρούν.

Στη συνέχεια οι ομάδες αξιοποιώντας τις αναλύσεις που έκαναν με τη βοήθεια των φύλλων εργασίας συντάσσουν τις απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν.

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων, συγκέντρωση και οριστικοποίηση των τελικών απαντήσεων.

Κάθε ομάδα παρουσιάζει το αποτέλεσμα της έρευνάς της στην τάξη. Αυτά συζητούνται και καταγράφονται οι οριστικές απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν.

Χρήση των νέων γνώσεων.

Οι μαθητές παραλαμβάνουν το δεύτερο φύλλο εργασίας. Καλούνται να αξιοποιήσουν την ενότητα «σύνδεσμοι» και να επισκεφθούν μια ή δύο ιστοσελίδες Ελλήνων της διασποράς προσπαθώντας να διαπιστώσουν τους δεσμούς τους με τη μητέρα Ελλάδα καθώς και να καταγράψουν τα στοιχεία που δείχνουν ότι παραμένουν Έλληνες.

Διάχυση των αποτελεσμάτων και αξιολόγηση.

Οι μαθητές μπορούν να επικοινωνήσουν με Έλληνες μετανάστες ή μαθητές ελληνικών σχολείων του εξωτερικού. Δίνεται η δυνατότητα συζήτησης του φαινομένου της μετανάστευσης σήμερα και τίθενται οι βάσεις για ένα νέο σχέδιο εργασίας. Η αξιολόγηση γίνεται προφορικά.

2.2 Φύλλα Εργασίας

Φύλλο Εργασίας 1

Οδηγίες Με το λογισμικό «Ο Ελληνισμός της Διασποράς» έχεις τη δυνατότητα να γνωρίσεις στιγμιότυπα από την ιστορία του Ελληνισμού της Διασποράς, να ανακαλύψεις τις αιτίες που οδήγησαν του Έλληνες να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και να βρεις μερικές από τις χώρες που έγιναν η νέα τους πατρίδα. Έχεις την ευκαιρία να μελετήσεις τη σύγχρονη πληθυσμιακή κατανομή της ελληνικής ομογένειας σε όλες τις ηπείρους και να δεις στιγμιότυπα από τη ζωή των Ελλήνων μεταναστών σε 9 χώρες. Κάνε κλικ στην επιλογή «Είσοδος» και στη συνέχεια επίλεξε την κατηγορία που επιθυμείς. Επιλέγοντας τα «περιεχόμενα» στο κάτω μέρος της οθόνης σου έχεις μπροστά σου όλα τα περιεχόμενα σε κατηγορίες. Για να ολοκληρώσεις τις εργασίες μπορείς να χρησιμοποιήσεις το λεξικό, το χάρτη της τάξης και τους χάρτες του βιβλίου σου.

Εργασία 1 Να βρεις και να καταγράψεις τους λόγους για τους οποίους οι Έλληνες εγκατέλειψαν την πατρίδα τους στο πέρασμα των αιώνων. Προς ποιες χώρες μετανάστευσαν;

☞ Κάνε κλικ στην «Ιστορία». Επίλεξε τη χρονική περίοδο που επιθυμείς.

Χρονική Περίοδος	Λόγοι που οδήγησαν στη μετανάστευση	Περιοχές – χώρες στις οποίες πήγαν οι μετανάστες
8ος – 6ος αι. π.Χ.
14ος – 17ος αι.
18ος αι.
19ος αι.
20ος αι.

.....

Σημείωσε πάνω στο χάρτη με διαφορετικά χρώματα κάποιες από τις περιοχές-χώρες στις οποίες μετανάστευσαν οι Έλληνες.

☞ Κάνε κλικ στην «Πληθυσμιακή κατανομή». Μελέτησε τους αριθμούς, τις γραφικές παραστάσεις και τους χάρτες κάθε ηπείρου και συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα καταγράφοντας τις πρώτες 10 χώρες του κόσμου στις οποίες ζουν σήμερα οι περισσότεροι Έλληνες μετανάστες.

	Χώρα	Αριθμός Ελλήνων		Χώρα	Αριθμός Ελλήνων
1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

☞ Σύγκρινε τα στοιχεία του πίνακα που συμπλήρωσες με το χάρτη που χρωμάτισες προηγουμένως. Υπάρχουν κοινά σημεία;

.....

Εργασία 2 Παρέμειναν οι Έλληνες μετανάστες Έλληνες;

☞ Κάνε κλικ στην επιλογή «η ζωή στην ξενιτιά»

Χώρα	Δραστηριότητες και γεγονότα που δείχνουν δεσμούς με την Ελλάδα και αποδεικνύουν ότι οι Έλληνες μετανάστες παρέμειναν Έλληνες.	Κριτήρια που πληρούνται
------	---	-------------------------

.....
.....
.....

Φύλλο Εργασίας 2

Εργασία

Βρες και σημείωσε τα στοιχεία εκείνα που δείχνουν ότι οι Έλληνες μετανάστες σήμερα παραμένουν Έλληνες.

☞ Κάνε κλικ στην επιλογή «Σύνδεσμοι». Επίλεξε την ιστοσελίδα που θέλεις να επισκεφθείς.

Ιστοσελίδα	Χώρα	Στοιχεία που δείχνουν δεσμούς με τον Ελληνισμό
.....
.....

2.3 Υλικοτεχνική Υποδομή

Η διδασκαλία προτείνεται να πραγματοποιηθεί στην αίθουσα διδασκαλίας με τη χρήση τόσων υπολογιστών όσες είναι και οι μικρές ομάδες των μαθητών. Εφόσον η σχολική αίθουσα δε διαθέτει ανάλογη «νησίδα» υπολογιστών το μάθημα μπορεί να πραγματοποιηθεί στο εργαστήριο νέων τεχνολογιών.

Για την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου απαιτείται η αξιοποίηση της διαδικτυακής εφαρμογής «ο Ελληνισμός της Διασποράς» που βρίσκεται στη διεύθυνση <http://users.sch.gr/grfilip/diaspora/>

Για την πλήρη αξιοποίησή της απαιτούνται:

- Ο φυλλομετρητής Internet Explorer (έκδοση 6+),
- Ο Real Audio Player.
- Το QuickTime.
- Το plugin FlashPlayer.

Η ανάλυση οθόνης προτείνεται να είναι 1024X768 εικονοστοιχεία.

Η χρήση βιντεοπροβολέα είναι επιθυμητή αλλά όχι απαραίτητη.

Παράλληλα με τα ψηφιακά μέρα απαιτείται η χρήση μαυροπίνακα ή πίνακα μαρκαδόρου, ένας παγκόσμιος χάρτης καθώς και λεξικό για τη χρήση του από τους μαθητές.

3) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- Η αξιολόγηση πραγματοποιείται στο τέλος του μαθήματος με συζήτηση.

4) ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με ατομική μου ευθύνη και σύμφωνα με το άρθρο 8 ν. 1599/1986, ο Δημιουργός που αναφέρεται στην παρ. 1.2 του παρόντος εντύπου, δηλώνω ότι:

1. Το Σχέδιο Καλής Διδακτικής Πρακτικής που υποβάλλω είναι δικό μου πρωτότυπο δημιούργημα και δεν προσκρούει σε κανένα δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας τρίτων.
2. Δίνω το δικαίωμα και την άδεια στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το οποίο θα ενεργεί κατά την απόλυτη και ελεύθερη κρίση του, να αξιοποιεί, να διαθέτει, να αναπαράγει ή να διανέμει το υποβληθέν Σχέδιο Καλής Διδακτικής Πρακτικής, ολόκληρο ή τμήμα του ή συντετμημένο ή ενσωματωμένο σε άλλο υλικό, για εκπαιδευτικούς και διδακτικούς σκοπούς, με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως έντυπο ή ηλεκτρονικό.
3. Δηλώνω ότι η πιθανή αξιοποίηση του υλικού αυτού για ερευνητικούς σκοπούς επιθυμώ να γίνει (επιλέξτε αυτό που επιθυμείτε):

Επώνυμα

Ανώνυμα

Αν δεν καταγράψετε την επιθυμία σας αυτό σημαίνει ότι αποδέχεστε η πιθανή αξιοποίηση να γίνει ανώνυμα.

**Για πρακτικούς λόγους, η χρήση του αρσενικού γραμματικού γένους θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνει και το θηλυκό.*

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11/10/2010

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ:

